การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

Motivation for Undergraduate Students' studying Chinese to Thai Translation

ขวัญดาว มาอยู่[1] นภัสสรณ์ เหลืองศักดิ์ศรี[2] โชติวัน แย้มขยาย[3] และมุทิตา สัตถุศาสน์[4]
Kwandaw Mayou, Napatsorn Luengsaksri, Chotiwan Yaemkhayai and Mutita Satathusat

บทคัดย่อ

แรงจูงใจคือพลังที่จะช่วยผลักดันผู้เรียนให้แสดงพฤติกรรมและกระทำการต่าง ๆ ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองตั้งไว้ ดังนั้นแรงจูงใจจึงมีความสำคัญมากต่อการเรียนทุกรายวิชา โดยเฉพาะวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะด้าน ผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาและอุปสรรคในการเรียน จนทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้และล้มเลิกได้โดยง่าย ผู้เขียนบทความนี้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นวิชาที่ยาก ผู้เรียนจึงเกิดเจตคติไม่ดีต่อการเรียน ตำราและเอกสารประกอบการสอนไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน อีกทั้งรูปแบบและวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนขาดความหลากหลาย บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ดังนั้นผู้เขียนจึงศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ผู้สอนควรสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและน่าสนใจ ควรจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนควรพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น วิธีการดังกล่าวมีส่วนช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน รวมทั้งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้นและบรรลุผลตามจุดประสงค์ของรายวิชา

[1] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล kwandaw@aru.ac.th
Lecturer of Education Program in Chinese, Faculty of Humanities and Social Sciences Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Email: kwandaw@aru.ac.th
[2] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล lnapatsorn@aru.ac.th
Lecturer of Education Program in Chinese, Faculty of Humanities and Social Sciences Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Email: lnapatsorn@aru.ac.th
[3] อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ อีเมล chotiwanyae@pim.ac.th
Lecturer of The faculty of education, Panyapiwat Institute of management. Email: chotiwanyae@pim.ac.th
[4] ผู้ช่วยสอน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ อีเมล mutitasat@pim.ac.th
Teaching Assistant, The faculty of education, Panyapiwat Institute of management. Email: mutitasat@pim.ac.th

คำสำคัญ: แรงจูงใจ การแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

Abstract

Motivation is the powers that can be drive students to show their behaviors and actions that can lead them to their goals. Therefore motivation is very important to study all subjects, especially a specialized subject “Chinese to Thai Translation”. A majority of the students encounter problems and obstacles in their studies that make them feel discouraged and easily give up. According to the responsibility in the teaching on Chinese to Thai Translation subject, author found that majority students realized that this subject was very difficult, textbooks and teaching materials were inconsistent with their knowledge level, the classroom environment was not attractive, as well as teachers’ teaching methods was not diverse. These problems caused students lack of motivation to study. So, the author conducts a study on motivation for undergraduate students' studying Chinese to Thai Translation subject. Teachers should create positive attitude to students, make an interesting and different class, provide teaching materials which are consistent with students' knowledge level, in addition, teachers should develop their skills and knowledge to become more proficient. These methods benefit creating a positive attitude toward students, making students more enjoyable and achieving the Chinese to Thai Translation subject’s objectives.

Keywords: Motivation, Chinese to Thai Translation, Undergraduate Students

บทนำ

การแปลคือการถ่ายทอดความหมายของข้อความในภาษาหนึ่ง ๆ ที่ใช้สื่อสารไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยข้อความที่ถ่ายทอดเป็นภาษาอื่นแล้วจะมีใจความเหมือนกับข้อความภาษาต้นฉบับ การแปลเปรียบเสมือนสื่อหลักที่มีบทบาทในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ระหว่างชนชาติที่ใช้ภาษาต่างกัน นอกจากนี้ยังเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้วัดระดับความรู้ทางภาษาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะว่าถ้าผู้เรียนสามารถแปลได้ถูกต้องและเหมาะสมตามความหมาย ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางภาษาของผู้เรียนอีกด้วย รายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย เป็นรายวิชาที่ผู้เรียนสาขาภาษาจีนและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนจำเป็นต้องเรียน เนื่องจากการแปลเป็นวิชาต่อยอดองค์ความรู้ และต้องใช้ทักษะพื้นฐานทั้งหมดมาบูรณาการ ผู้เรียนจะต้องมีคลังคำศัพท์ เข้าใจไวยากรณ์จีน รวมทั้งโครงสร้างของประโยคมาก่อน การแปลยังเป็นวิชาที่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยเนื้อหาที่มอบหมายให้ผู้เรียนแปลจะเป็นทั้งเนื้อหาในชีวิตประจำวันและเนื้อหาเฉพาะทาง ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่ารายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยเป็นวิชาที่เรียนยาก และประกอบกับการสอนที่ไม่มีความหลากหลายทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนค่อนข้างน่าเบื่อ งานที่ได้รับมอบหมายก็เป็นงานที่ต้องใช้เวลา

ทำนาน ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจในการเรียนวิชานี้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานี้ไม่ดีเท่าที่ควรและการเรียนการสอนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา

การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากความถนัดทางการเรียนแล้วแรงจูงใจก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เมื่อผู้เรียนมีความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะเกิดเป็นความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ จนกลายเป็นแรงกระตุ้นในการเรียน ส่งผลทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียนต่อการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะวิชาที่ผู้เรียนรู้สึกว่ายากหรือไม่น่าสนใจ รวมทั้งต้องเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ความหมายและประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจคือพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรม ทั้งยังช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้นด้วย คนที่มีแรงจูงใจสูงจะใช้ความพยายามในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จถึงเป้าหมายอย่างไม่ลดละ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำจะไม่แสดงพฤติกรรมหรือไม่ก็ล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย นักวิชาการได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553: 17) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับเป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จ โดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวัง ความต้องการและเป้าหมายชีวิต ทำให้เกิดแรงขับเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ เพราะฉะนั้นแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใดทิศทางหนึ่งและรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อให้ตัวเองได้สิ่งที่คาดหวังหรือต้องการ

ชาญเดช วีรกุล (2552: 3) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าจากภายใน สิ่งจูงใจหรือสิ่งโน้มน้าวใจบุคคลให้เกิดพฤติกรรม เกิดความคิด ความเชื่อมั่นและความมานะพยายามที่จะกระทำ และคงไว้ซึ่งการกระทำนั้น ๆ เพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่บุคคลหรือองค์กรตั้งไว้

จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งกระตุ้นช่วยให้คนมีพลังในการใช้ความรู้และความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่ รวมทั้งมีความมานะพยายามในการเรียนรู้หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความเต็มใจ ตั้งใจทุ่มเท และมีความสุขในการเรียนรู้หรือการทำงาน เพื่อจะบรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองหรือองค์กรตั้งไว้

Peng Liting (2557) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจของสพอลดิง (Spaulding) ว่า ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ เป็นต้น โดยมิได้มีบุคคลอื่นมาเกี่ยวข้อง สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น นักเรียนสนใจเล่าเรียนด้วยความรู้สึกใฝ่ดีในตัวของเขาเอง ไม่ใช่เพราะถูกบิดามารดาบังคับ คนงานที่เห็นองค์กรคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัวเขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การนั้นตลอดไป เป็นต้น

2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่กระตุ้นให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการแสดงพฤติกรรมของบุคคล แรงจูงใจเหล่านี้ ได้แก่ การได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม การยกย่อง แรงจูงใจประเภทนี้

ไม่คงทนถาวร บุคคลที่แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

กล่าวสรุป คือ แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียนในขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน อาจารย์ผู้สอนต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ถ้าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนในรายวิชาของท่าน ไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจจากภายในหรือภายนอกก็ตาม ล้วนเกิดประโยชน์และมีส่วนช่วยในการเรียนการสอนทั้งสิ้น ดังนั้นผู้สอนต้องทราบถึงปัจจัยและแสวงหาแนวทางสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะวิชาที่ผู้เรียนรู้ว่ายากและเกิดอุปสรรคในการเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ตั้งแต่ประเทศจีนทำการเปิดประเทศและปฏิรูปด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม จนกลายเป็นประเทศมหาอำนาจอีกประเทศหนึ่งในโลก ทำให้หลายประเทศต้องการทำความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีน ดังนั้นผู้สนใจเรียนภาษาจีนทั่วโลกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่นเดียวกับประเทศไทย Peng Liting (2557) ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาจีน มาจาก 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายใน เพื่อต้องการพัฒนาความสามารถทางภาษาตนเอง ต้องการการเดินทางสู่ประเทศจีนเพื่อศึกษาต่อ ท่องเที่ยวเปิดโลกกว้าง ต้องการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน และความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมจีน ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ สถานศึกษา สังคม และครอบครัว

ปัจจุบันนี้เป็นยุคอาเซียน (ASEAN) ปริยา รินรัตนากร (2559) กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว นักศึกษายังตื่นตัวและสนใจเรียนรู้ภาษาที่ 3 ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส ซึ่งมีเหตุผลที่แตกต่างกันดังนี้ (1) อยากเรียนเพื่อเพิ่มโอกาสการหางานหรือเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต (2) อยากเรียนเพื่อติดตามข้อมูล ดารา เพลง ละคร เกม ภาพยนตร์ที่ตนเองชื่นชอบ (3) อยากเรียนเพราะพ่อแม่ผู้ปกครองหรือคนใกล้ชิดแนะนำให้เรียน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวมีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1943) นักจิตวิทยาผู้คิดค้นทฤษฎีแรงจูงใจ (The Theory of Human Motivation) มองว่าแรงจูงใจคือความต้องการของมนุษย์ที่มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตองสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้น กล่าวคือ อย่างน้อยผู้เรียนควรจะมีเป้าหมายแล้วว่าเรียนภาษาจีนไปเพื่ออะไร ต้องการอะไรจากการเรียนภาษาจีน ประโยชน์ของแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนรู้ทิศทางและเป้าหมายของตนเอง สร้างความมั่นใจในการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพด้านภาษาจีนของตนเองได้อย่างรวดเร็ว

ปัญหาที่พบในการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

วิชาการแปลเป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งที่กำลังเติบโตและมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับความต้องการและความจำเป็นของโลกยุคปัจจุบันสถาบันการศึกษาชั้นนำในประเทศหลายแห่ง เปิดหลักสูตรการแปลขึ้นเพื่อรองรับความต้องการดังกล่าว ขณะนี้ไม่ได้มีเพียงการจัดการเรีย นการสอนเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา ธุรกิจการค้า และการพัฒนา

ประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงภาษาสำคัญอีกหลายภาษาของโลกเช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน รวมทั้งภาษาอาเซียน เป็นต้น (ชณัณกร เพ็ชรวัฒนา, 2559: 25) ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เลือกเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่ 2 ในระดับสูง จำเป็นต้องเรียนวิชาการแปล ผู้เขียนบทความนี้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ได้ทราบถึงสถานการณ์ อุปสรรคและปัญหาการเรียนการสอนในรายวิชานี้โดยตรง ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

1. ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

รายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยเป็นวิชาขั้นสูงวิชาหนึ่ง บางหลักสูตรจัดอยู่ในหมวดภาษาศาสตร์ บางหลักสูตรจัดอยู่ในหมวดเสริมวิชาชีพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา ผู้เรียนต้องมีความรู้ภาษาจีนพื้นฐานก่อนที่จะเรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยได้ เพราะว่าผู้เรียนจะต้องบูรณาการกับการฟังพูดอ่านเขียนทั้ง 4 ทักษะและนำความรู้ทั้งหมดที่เรียนมาใช้ในการฝึกแปล ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้สึกว่ารายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก เพราะต้องเรียนรู้ทั้งคำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ภาษาจีน รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศจีนอีกด้วย ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในตัวเอง คิดว่าตนเองไม่สามารถเรียนวิชานี้ได้ดีและล้มเลิกในที่สุด อีกทั้งยังรู้สึกว่าบรรยากาศในชั้นเรียนไม่สนุก ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย จะมีเพียงผู้เรียนบางส่วนเท่านั้นที่ตั้งใจเรียนในรายวิชานี้ เนื่องจากมีเป้าหมายชัดเจนว่าในอนาคตจะประกอบอาชีพนักแปล ล่าม หรืองานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปล

2. วิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

วิธีการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนโดยตรง ถ้าอาจารย์ผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น สำหรับวิธีการเรียนการสอนของรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยนั้น จากประสบการณ์ของผู้เขียน พบว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนรายวิชานี้เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ โดยจะให้ผู้เรียนเริ่มแปลคำ วลี ประโยค ตลอดจนข้อความ บทความ และเอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง ดังนั้นการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนฝึกแปล และอาจารย์ผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตรวจทานงานแปลของผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอนของรายวิชานี้ค่อนข้างจำเจและไม่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน อีกสาเหตุหนึ่งคือวิชาการแปลเน้นการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนจึงมอบหมายงานแปลรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้เรียน บางบทความมีความยาว ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการค้นหาคำศัพท์ แปล และตรวจทานให้ถูกต้องตามภาษาปลายทาง จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้และไม่ตั้งใจแปลงานที่อาจารย์มอบหมาย

3. ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนของรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ตำราเรียนและสื่อการสอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษาจีนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นริศ วศินานนท์ (2559: 264) กล่าวว่า “ในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้ตำราเรียนและหนังสือของประเทศจีน แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เรียบเรียงขึ้นเองแต่ยังขาดความเชื่อมโยงต่อเนื่องเป็นระบบทั้งหลักสูตร” สำหรับตำราหรือหนังสือเกี่ยวกับรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย เช่น หนังสือการแปลจีน-ไทยเบื้องต้น ของ อาจารย์ ดร.ศศรักษ์ เพชรเชิดชู จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำราการแปลภาษาไทยเป็นจีน ของ รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น ทำให้

เกิดข้อจำกัดในการเลือกหนังสือที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ อีกทั้งเอกสารที่ใช้ในการอ้างอิงเพื่อนำมาประกอบการสอนหรือแนะนำให้ผู้เรียนได้กลับไปค้นคว้านอกชั้นเรียนมีค่อนข้างน้อยเช่นกัน อีกปัญหาหนึ่งคือเนื้อหาและบทความที่จะให้ผู้เรียนฝึกแปลนั้น ต้องมีเนื้อหาที่ทันสมัย ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับปรุงเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การเลือกหนังสือหรือจัดทำเอกสารประกอบการสอนที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะเรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยนั้น ถือว่าเป็นเรื่องยากสำหรับอาจารย์ผู้สอน

4. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาจีนได้ศึกษาถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของการ จัดการเรียนการสอนภาษาจีน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ระบุว่า “การเร่งรัดเปิดหลักสูตรภาษาจีนจนเกิดปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนทำให้อาจารย์ภาษาจีนกว่าครึ่งเป็นอาจารย์ที่จบใหม่ ยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาจีน” จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญน้อยทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควรและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนไม่ชัดเจนและเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยนั้นเป็นวิชาเฉพาะด้าน ผู้สอนที่รับผิดชอบรายวิชานี้ นอกจากจะต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านภาษาจีนแล้ว ยังต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาไทยด้วย รวมทั้งต้องมีประสบการณ์ทางด้านการแปล เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้และชี้แนะวิธีการแปลอย่างถูกต้องให้แก่ผู้เรียน

วิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

แครอล เอสด เว็ค (Carol S. Dweck, 2007: 7) ศาสตราจารย์ทางด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบียในสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ระดับสติปัญญาและความฉลาดของมนุษย์มีความสำคัญน้อยกว่าความมานะพยายามและความรู้สึกท้าทายที่จะแก้ปัญหา ดังนั้นจึงมีเด็กที่มีไอคิวสูงและมีผลการเรียนดีในระดับประถมจำนวนไม่น้อย เมื่อขึ้นไปเรียนในระดับมัธยมแล้วมีผลการเรียนตกต่ำลง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างกระบวนการจูงใจให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองนั้น ผู้สอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนคำนึงถึงเรื่องกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการพิสูจน์ว่าตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาด เมื่อผู้เรียนพบอุปสรรคในการเรียน ผู้เรียนจะต้องมีใจจดจ่ออยู่ที่ความพยายามและเลือกใช้ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ มาแก้ปัญหา แทนที่จะวิตกกังวลว่าตนเองไร้ความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยตามที่กล่าวมาข้างต้น จะแบ่งวิธีการสร้างแรงจูงใจเป็น 4 ด้านหลัก ๆ ดังนี้

1. การสร้างทัศนคติที่ดีของผู้เรียนต่อรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

กระบวนการเรียนรู้ที่สามารถบ่มเพาะความเชื่อและทัศนคติที่ดีมีความสำคัญไม่น้อยกว่าสาระความรู้ เนื่องจากการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่จะส่งผลระยะยาวต่อพฤติกรรมและทัศนคติของผู้เรียน การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ (ฉันทะ) ซึ่งส่งผลให้พวกเขาสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงแนวโน้มที่จะประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนั้นผู้สอนควรหาแนวทางเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อวิชาการแปลของผู้เรียนให้ไปในทางที่ดี

ตัวอย่างเช่น การเล่าถึงความสำคัญของรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย นอกจากสามารถนำไปประกอบอาชีพแล้ว ยังสามารถเป็นประโยชน์ในการเรียนภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ เช่น การช่วยเหลืออาจารย์ชาวจีนแปลคำศัพท์เพื่อใช้ในการซื้อของ การแปลข้อความหรือโฆษณาภาษาจีนเป็นภาษาไทยเพื่ออธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นต้น การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลหรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการแปลมาบรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อวิชาการแปลให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถจัดกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าวิชาการแปลนั้นไม่ยากอย่างที่คิด เช่น เริ่มจากให้ผู้เรียนแปลคำศัพท์ วลี และประโยคง่าย ๆ ส่วนบทความควรเป็นนิทาน เรื่องเล่าที่มีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ไม่ซับซ้อน จากนั้นค่อยเพิ่มระดับความยากตามลำดับ สุริยะ ประทุมรัตน์ (2557: 73) ได้ศึกษาโดยนำเทคนิคการสอนแบบเสริมแรงทางบวกหรือเทคนิคการสอนแบบให้รางวัล (Rewards Method) มาใช้สร้างแรงจูงใจ และใช้พัฒนาความมั่นใจของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมการประกวดหรือแข่งขันจนได้รับรางวัล จะทำให้ผู้เรียนเกิดมั่นใจและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอต่อการเรียนในรายวิชานี้

2. ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้สอนต้องคำนึงถึงหลายปัจจัย ได้แก่ ระดับภาษาจีนของผู้เรียนโดยภาพรวม จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระรายวิชา การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นต้น รูปแบบการเรียนการสอนควรมีหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย (Lecture Method) การจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion Method) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered Learning Method) เป็นต้น (กฤติยา อริยา, 2559) การเลือกใช้วิธีการสอนที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและสนใจเรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยมากยิ่งขึ้น นอกจากวิธีการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้สอนยังต้องคำนึงถึงการมอบหมายงานแปลให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ บทความที่นำมาให้ผู้เรียนแปลจึงควรเป็นบทความที่น่าสนใจ มีเนื้อหาสนุก ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ข้อความจากเนื้อเพลง นิทานสนุก ๆ ข้อความที่เป็นที่นิยมจากแอปพลิเคชัน TikTok เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น การแข่งขันพากย์การ์ตูนจีน-ไทย การร้องเพลงจีน-ไทย เป็นต้น ขณะเดียวกันกิจกรรมที่ผู้สอนจัดขึ้นควรมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชาด้วย

3. การเลือกใช้ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตำราที่ดีควรมีเนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ของรายวิชา ใช้ภาษาที่กระชับและเข้าใจง่าย มีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนทบทวนบทเรียน การมีตำราหรือเอกสารประกอบการสอนที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยเช่นกัน

จากปัญหาการขาดแคลนตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนของรายวิชาการแปลนั้น ทำให้ผู้สอนต้องเป็นผู้จัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการสอนขึ้นเอง การเขียนตำราที่ดีนั้นก่อนอื่นผู้สอนควรศึกษาข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาการแปลก่อน จากนั้นรวบรวมเนื้อหาทั้งหมด สุดท้ายนำมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชานี้ ทดลองใช้สอนกับผู้เรียน และเมื่อสิ้นสุด

ภาคการศึกษาให้ผู้เรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอนที่อาจารย์จัดทำขึ้น นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเพื่อใช้สอนในภาคการศึกษาถัดไป นอกจากนี้ ผู้สอนยังสามารถขอคำชี้แนะจากอาจารย์ในสาขาวิชาฯ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาการแปลได้อีกด้วย

4. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

จักรแก้ว นามเมือง (2555: 60-61) กล่าวว่า ครูสอนภาษาจีนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้ที่เป็นปัจจุบัน และสามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ ด้านวิชาการ จะต้องมีความรู้ทางด้านภาษาจีนและภาษาไทยอย่างถ่องแท้ เข้าใจประเพณี วัฒนธรรมจีนและไทย มีความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ผู้ฟังรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ ผู้สอนในรายวิชานี้จึงควรพัฒนาทักษะทางภาษาและด้านการแปลของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เข้าร่วมอบรมความรู้ตามที่องค์กรหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ จัดขึ้น เป็นผู้ใฝ่รู้และค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อนำมาปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนและวิธีการสอนในรายวิชานี้อย่างต่อเนื่อง ด้านวิชาชีพ ผู้สอนควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับการแปล มีการติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญในสายงานแปล เช่น นักแปล ล่าม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการพัฒนาศักยภาพการแปลของตนเอง

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนรายวิชานี้ควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าหากอาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพในด้านการแปลมากเพียงพอ ก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ ผู้เรียนก็จะเกิดความเข้าใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

สรุป

ผู้เขียนพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนของรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ได้แก่ (1) ผู้เรียนรู้สึกว่าเนื้อหาในรายวิชาค่อนข้างยาก ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีต่อรายวิชา (2) วิธีการจัดการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าสนใจ (3) เอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอนมีจำนวนน้อย ทำให้การสืบค้นข้อมูลมีข้อจำกัด (4) อาจารย์ผู้สอนขาดประสบการณ์ด้านการแปล ทำให้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ การปรับทัศนคติใหม่ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยไม่ยากอย่างที่คิดและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการประกอบอาชีพในอนาคต การเลือกใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบ เพิ่มความน่าสนใจให้แก่ผู้เรียน เช่น ให้ผู้เรียนแปลบทความที่สนุกและน่าสนใจ จัดการแข่งขันการแปลภาษาจีน-ไทย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เป็นต้น การจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ด้านภาษาจีนและภาษาไทยและฝึกฝนทักษะด้านการแปลของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และจัดการเรียนการสอนในรายวิชาให้บรรลุตามจุดประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและมีความสุขกับการเรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

เอกสารอ้างอิง

กฤติยา อริยา, วารีรัตน์ แก้วอุไร และเพ็ญพิศุทธ์ ในสนิท. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 5(2).

แครอล เอส ดเว็ค (Carol S. Dweck). (2550). *เปลี่ยน Mindset...ชีวิตเปลี่ยน.* (วิโรจน์ ประสิทธิ์วรนันท์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: อี.ไอ.สแควร์.

จักรแก้ว นามเมือง. (2560). บุคลิกภาพของครูและลักษณะการสอนที่ดี. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 2(1), 60-61.

ชณัณกร เพ็ชรวัฒนา. (2559). การแปลของไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารการแปลและการล่าม,* 1(1), 25.

ชาญเดช วีรกุล. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับขวัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 5 (จังหวัดอุบลราชธานี)* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปริยา รินรัตนากร. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 24(46).

นริศ วศินานนท์. (2559). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารจีนศึกษา*, 9(2), 263-264, 272-274.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. (2553). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุริยะ ประทุมรัตน์. (2557). การพัฒนาความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้รางวัลในการเสริมแรงทางบวก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 6(12), 73.

Peng Liting. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 15(28), 27-38.

Maslow. A. A (1943). *Theory of human motivation*. Psychological Review, N.Y. McGraw-Hill.